

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Bittori Zubeldia Garmendia

*Baliarrain,
Gipuzkoa
(1926)*

Aurkibidea

Biografia

Bittori Baliarraingo Balarate baserrian jaio zen. Bederatzi senideetan zazpigarrena, 6 urte zituela ama hil zitzaion. Umetan, kalean jolasean ibiltzea oso gustoko zuen eta eskolara ere gustora joaten zen, baina 13 urterekin eskola utzi beharra izan zuen eta ahizparekin joan zen Alegira. Bertan zazpi urte egin eta 20 urte zituela, Zumarragara joan zen neskame, Ugaldetarren etxera. 27 urterekin, [Leandro Iraeta Elgarrestarekin](#) ezkondu zen, Zumarragako Legazpi kalera, eta 4 seme-alaba izan zituzten. Ezkondu ondoren senarraren familiako estankotan ere lan egin zuen.

Zintak

BAL-006

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Pildain Larrañaga, Itziar
- **Data:** 2012-10-22
- **Iraupena:** 52 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Baserriari esker goserik ez, baina goi-mailako ikasketarik ere ez

- **Erref:** BAL-006/002
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 00:03:16. **Bukatu:** 00:05:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

<p>Baserritik bizi ziren eta goserik ez du sekula pasa baina lan asko egitea suertatu izan zaio. Ahal zuenean, jolasera ihes egiten zuela kontatzen du. 13 urterekin utzi behar izan zuen eskola. Goi-mailako ikasketak egin ezin izanaren pena dauka.</p>

2. Gaztelaniaren ezarpenak huts egin zuen Baliarraingo elizan

- **Erref:** BAL-006/003
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:05:22. **Bukatu:** 00:07:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren jarrera

Laburpena:

Umetako jolasak izendatzen ditu. Madrilen zuen lehengusu bati esker ikasi zuen erdaraz. Horri esker, ondo moldatzen zen eskolan. Gerraostean, meza santua eta arrosarioa gazteleraz ospatu behar zituen apaizak derrigor. Agindu hark pare bat aste iraun zuen ordea Baliarrainen. Antza denez, eliztar guztiek euskaraz erantzuten zioten apaizari.

3. Jantzera eta orrazkerak urteroko argazkian

- **Erref:** BAL-006/006
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:11:09. **Bukatu:** 00:13:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:

Esku-pilotan aritzen zen ahizpak "corte a lo garçon" egiten zion bere buruari bi ispilu aurrez aurre jarrita. Gasteizko senideek ekarritako arropak jantzen zituztenez, ondo jantzita ibiltzen zirela iruditzen zaio. Herriko sekretarioak urtean behin argazki bat ateratzen zien.

4. Batez ere Legorretatik etortzen ziren dantzara

- **Erref:** BAL-006/008
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:14:33. **Bukatu:** 00:16:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Inguruko herrietatik jende ugari etortzen zen dantzara soinujolea baitzegoen Baliarrainen baina, batez ere, Legorretakoak ziren etortzen zirenak. Apaiza falta zen egun bateko pasadizo bat kontatzen du.

5. Kanpaiak nola eta zertarako jotzen ziren

- **Erref:** BAL-006/009
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:16:57. **Bukatu:** 00:18:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Kanpaiak

Laburpena:

Kanpaiak nola eta zertarako jotzen zituzten azaltzen du. Herriak zerbait ematen zieten ordainetan nahiz eta ez duen gogoratzen zenbat.

6. 20 urterekin Zumarragara dontzeila

- **Erref:** BAL-006/011
- **Iraupena:** 0:04:15. **Hasi:** 00:19:45. **Bukatu:** 00:24:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

20 urte zituela ahizparen etxea utzi eta Zumarragako Ugaldetarrenera joan zen dontzeila lanak egitera. Eskolan baino gehiago ikasi zuela dio. Lan baldintzei buruz dihardu. Oroitzapen onak gordetzen ditu.

7. Dontzeilaren lanak aberatsen etxean eta negozioan

- **Erref:** BAL-006/013
- **Iraupena:** 0:04:17. **Hasi:** 00:24:38. **Bukatu:** 00:28:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:

7 urtez egon zen Zumarragan Ugaldetarreanean. "Transbordo" zen haien negozioa eta hari buruz dihardu. Telefono deiak nola egiten ziren azaltzen du.

8. Beltzez jantzita ezkondu eta Iruñeara eztei-bidaian

- **Erref:** BAL-006/015
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:29:11. **Bukatu:** 00:31:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Beltzez jantzita ezkondu zen; garai hartan beltza dotorea zen. Jostun batek josi zion eztei-jantzia. Eztei bidaiari buruzko azalpenak ematen ditu. Ez omen zuten diru asko gastatu.

9. Kalabazarik handienak, senarrari

- **Erref:** BAL-006/016
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:31:32. **Bukatu:** 00:33:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak

Laburpena:

Senarra nola ezagutu zuen. Ezer jakin gabe ezkondu zela dio; inork ezer irakatsi ez zionez, asko sufrutuko zuenaren beldurrez ezkondu zen baina gero ez omen zen horrela izan.

10. Baserriko lanak eta estraperloa

- **Erref:** BAL-006/018
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:35:46. **Bukatu:** 00:38:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Baserriko lanak: itulan ibili, baratzean jorran, abereekin... Anaia arduratzen zen herriko baserri guztietako txerri-hilketaz. Goserik ez zuten pasa. Baserri batzuk gerraostean, estraperloari esker, negozioa egin zutela kontatzen du.

11. Baliarrainen frontea sartu zenekoa

- **Erref:** BAL-006/019
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:38:51. **Bukatu:** 00:41:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:

Baliarrainen frontea sartu zenean Ordiziara egin zuten ihes. Aita geratu zen Baliarrainen eta gorriek gurutzea bota zutela kontatzen ziela dauka gogoan.

12. Haurdunaldi eta erditzeak nolakoak izan ziren

- **Erref:** BAL-006/021
- **Iraupena:** 0:04:18. **Hasi:** 00:42:23. **Bukatu:** 00:46:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

4 seme-alabak erietxean izan zituen. Haurdunaldiaz nola jabetu zen kontatzen du. Medikuaengana kontrolak egitera joan eta ezer askorik ez zietela esaten dauka gogoan. Erditzeak nolakoak ziren.

13. Erditu ostean emakumeek elizatik pasa behar zuten

- **Erref:** BAL-006/022
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:46:41. **Bukatu:** 00:49:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Sakramentuak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Bataio xumeak egin zituen. Aita pontekoak baino ez zituzten gonbidatzen. Haurra jaio eta egun gutxiren buruan, emakumeek arima araztea, garbitzera elizara, joan behar izaten zuen; gizonezkoek ez ordea. Nahiz eta garai hartan ohikoa zen eta pentsatu gabe egiten zuen, gaur egun ez zaio batere ongi iruditzen Bittoriri.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-09

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com